



**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ 2019
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ**

7/6/2019



ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΑΥΣΜΑ

ΤΣΙΤΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ - ΠΑΠΠΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΔΕΣΠΟΙΝΑ Σ. ΠΑΠΠΑ, ΜΑΓΙΑΤΗ ΜΙΝΑ, ΑΚΟΥΜΙΑΝΑΚΗ
ΕΙΡΗΝΗ, ΣΤΡΟΥΖΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**A. Ενδεικτική Περίληψη**

Το απόσπασμα ανατρέπει στους θεμέλιους λίθους της δημοκρατίας όπως διαμορφώθηκαν στην πορεία του χρόνου. Ο Roberto Bobbio μεταφέρει το σύνηθες ερώτημα των νέων ως προς το αν λαμβάνεται υπόψιν ο πολίτης σημειώνοντας πως για να ενεργοποιηθεί ο τελευταίος καλείται να εσωτερικεύσει τα δημοκρατικά ιδανικά. Τέτοιο είναι το ιδανικό της ανεκτικότητας που αντιμάχεται το δογματισμό και τη φιλοπόλεμη διάθεση που διαρκώς μας απειλούν. Στην ίδια κατεύθυνση και το ιδανικό του φιλειρηνισμού προωθεί την ομαλή συνύπαρξη και τη διπλωματική διευθέτηση διαφορών. Η προκοπή της κοινωνίας προϋποθέτει και το ιδανικό της εξέλιξης των κοινωνικών ηθών και ιδεών μέσω της διαλεκτικής μεθόδου (όπως π.χ. συνέβη με την ισότητα φύλων). Ως τελευταίο ο δοκιμιογράφος παραθέτει το ιδανικό της αδελφότητας το οποίο οι πόλεμοι αναιρούν, τη στιγμή που η κοινή μας μοίρα και ο ορθολογισμός το υπαγορεύουν.

- B1.** α. Σ
β. Λ
γ. Σ
δ. Σ
ε. Λ

B2. α. Επίκληση στην ΑΥΘΕΝΤΙΑ

- §3^η: « ποτέ μου δε ξεχνώ τη διδαχή Του Καρλ Πόπερ, σύμφωνα με την οποία..... Χωρίς αιματοχυσίες»
- §5^η : «Στο έργο του Φιλοσοφία της Ιστορίας ο Χέγκελ χαρακτήρισε την Ιστορία ως «απέραντο σφαγείο».

β.

Γενικά:

- προσδίδει κύρος και αξιοπιστία στα λεγόμενα του γράφοντος
- προβολή της ευρυμάθειας/ ευρύτητας γνώσεων του πομπού.

Ειδικά:

Για αυθεντία § 3^{ης}

- Η επίκληση στην αυθεντία συμβάλλει στην ενίσχυση της θέσης περί του «ιδανικού της μη βίας». Πιο συγκεκριμένα, ο Καρλ Πόπερ

εκτιμά ότι σε δημοκρατικά πολιτεύματα η χρήση βίας δεν αποτελεί λύση για την καταστολή κοινωνικών συγκρούσεων αλλά, αντίθετα προκρίνεται ο σεβασμός στους κανόνες και στον αντίπαλο.

Για αυθεντία § 5^{ης}

- Η επίκληση στο έργο του Χέγκελ «Φιλοσοφία της Ιστορίας» λειτουργεί προς επίρρωση της θέσης ότι η ιστορία της ανθρωπότητας διέπεται από αδελφοκτόνες συγκρούσεις. Χαρακτήρισε μάλιστα την Ιστορία ως « απέραντο σφαγείο», που προσδίδεται έμφαση στην ανθρώπινη αγριότητα δεδομένου ότι καταλύεται κάθε έννοια ηθικής και δημοκρατικών αρχών.

B3. α.

1) «δεν ξεχνώ τη διδασκαλία/νουθεσία/μάθημα/κήρυγμα του Καρλ Πόπερ..»

2) «...γίνονται αντικείμενα κοροϊδίας/ εμπαιγμού....»

3) « ...εισήγαγαν στην ιστορία τρόπους συνύπαρξης...»

4) «...αυτός που μας αντιτίθεται/ εναντιώνεται....»

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

β. 1) Ποιητική/ Συνυποδηλωτική λειτουργία της γλώσσας

- Απόδοση σημασίας: ατελείωτο πεδίο μάχης/ ατελείωτο πεδίο αιματηρών συγκρούσεων

2) Ποιητική/ Συνυποδηλωτική λειτουργία της γλώσσας

- Απόδοση σημασίας:... που βοηθά στην πρόοδο μας/... που μας καθοδηγεί...

B4. α. 1) Χρήση Υποτακτικού λόγου

§ 4^η: «Μόνο η δημοκρατία επιτρέπει τη διαμόρφωση και την εξάπλωση των ειρηνικών επαναστάσεων, όπως συνέβη τις τελευταίες δεκαετίες με την αλλαγή στις σχέσεις των δύο φύλων, που ίσως να είναι η μεγαλύτερη επανάσταση της εποχής μας».

Αναλυτικά: Κύρια πρόταση:

«Μόνο η δημοκρατία επιτρέπει τη διαμόρφωση και την εξάπλωση των ειρηνικών επαναστάσεων...».

Δευτερεύουσες προτάσεις:

«..., όπως συνέβη τις τελευταίες δεκαετίες με την αλλαγή στις σχέσεις των δύο φύλων, ...»

«..., που ίσως να είναι η μεγαλύτερη επανάσταση της εποχής μας»

2) Προφορικότητα ύφους

§ 1^η: «Για να έχουμε ενεργούς πολίτες, δεν χρειάζονται άραγε και ιδανικά; Και βέβαια χρειάζονται τα ιδανικά. Πώς όμως να μην πάρουμε υπόψη μας τις μεγάλες ιδεολογικές συγκρούσεις που δημιούργησαν αυτούς τους κανόνες; Θέλετε να δοκιμάσουμε να τις απαριθμήσουμε;»

Αναλυτικά:

- Ερωταπόκριση («Για να έχουμε... χρειάζονται τα ιδανικά»)
- Ερωτήσεις ρητορικές («Πώς όμως... αυτούς τους κανόνες»)
- Ερωτήσεις που στοχεύουν στη διέγερση του ενδιαφέροντος του δέκτη- προσδίδουν ζωντάνια και παραστατικότητα («θέλετε να δοκιμάσουμε να τις απαριθμήσουμε; »)
- Χρήση Ρηματικών προσώπων – α΄ και β΄ πληθυντικό

β. Σημείο στίξης: Χρήση παρένθεσης; λειτουργεί επεξηγηματικά στη φράση “το ιδανικό της αδελφότητας”.

γ. Χρησιμοποιείται ενεργητική σύνταξη.

Μετατροπή Σύνταξης: «... Η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών επαναστάσεων επιτρέπονται μόνο από τη δημοκρατία...»

Γ1.

Επικοινωνιακό πλαίσιο : **ΑΡΘΡΟ**

ΤΙΤΛΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Επικαιροποίηση

Αναφορά στις εκλογές του Μαΐου στις οποίες κλήθηκαν οι νέοι να ψηφίσουν

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ:

1^ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ : ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Θ.Π₁ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΩΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΟΝΤΟΣ

- Ενημερώνεται για τα πολιτικά ζητήματα, διασταυρώνει πληροφορίες για διαμόρφωση πολυπρισματικής άποψης.
- Γνωρίζει τα δικαιώματά του και τα διεκδικεί με τη χρήση ένδικων-θεμιτών μέσων (π.χ. στο εργασιακό περιβάλλον).

- Καταγγέλλει περιστατικά καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων και απευθύνεται άμεσα σε δημοκρατικούς φορείς για την προστασία του πολίτη (π.χ. γνώση των γραμμών στήριξης του πολίτη και των αρμόδιων οργάνων).
- Μάχεται για τον εκδημοκρατισμό των νόμων, ασκεί γόνιμη αμφισβήτηση σε αντιλαϊκούς νόμους, τηρεί τις αρχές του Συντάγματος - αγωνίζεται υπέρ της ευνομίας.
- Ασκεί το εκλογικό του δικαίωμα κάθε τέσσερα χρόνια για την ανάδειξη αντιπροσώπων.
- Συμμετέχει στις εκλογικές αναμετρήσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης - εσωτερικεύει την ανάγκη λήψης συλλογικών αποφάσεων.
- Μέσω του γόνιμου διαλόγου, απαλλαγμένος από φανατισμούς και μισαλλόδοξες ιδέες επιδιώκει τις συναινετικές λύσεις για το κοινό καλό με σεβασμό στην πατρίδα - την εθνική του ιδιαιτερότητα αλλά και με ευρωπαϊκή συνείδηση.
- Αξιοποιεί τεχνολογικών μέσων (π.χ. Διαδίκτυο) για ανάρτηση θεμάτων που τον αφορούν (πολιτική ζωή).

Θ.Π₂ Παράλληλα, ως ορθά κοινωνικοποιημένη ύπαρξη ο δημοκρατικός πολίτης:

- Είναι βαθιά ανθρωπιστής, διαθέτει συναισθηματική νοημοσύνη - δείκτης της οποίας είναι η ενσυναίσθηση - και είναι συνειδητοποιημένος γύρω από τα κοινωνικά ζητήματα και την ευθύνη του ως μονάδας στην επίλυση των προβλημάτων.
- Είναι ανεκτικός, θετικά διακείμενος στη διαφορετικότητα έχοντας εσωτερικεύσει τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η συμπεριφορά του αποπνέει πηγαίο σεβασμό προς τους συνανθρώπους του και τα δικαιώματά τους, ενώ παράλληλα, ενδιαφέρεται για τη διάδοση της ανεκτικής νοοτροπίας με όποια ιδιότητα μπορεί (ως γονιός, ως δάσκαλος, ως φίλος κ.λπ.)
- Είναι φιλειρηνιστής και τάσσεται κατά των πολέμων τόσο θεωρητικά όσο και έμπρακτα διαδηλώνοντας υπέρ της ειρήνης και αντιμαχόμενος φιλοπόλεμους πολιτικούς.
- Έχει οικολογική συνείδηση που μεταφράζεται σε οικολογική νοοτροπία και στάση ζωής (διαρκής ενημέρωση, μινιμαλισμός, ανακύκλωση κ.λπ.)
- Έχει εθελοντική δράση, ατομικά ή οργανωμένα, προσφέροντας ανιδιοτελή βοήθεια στους συνανθρώπους του που βρίσκονται σε ανάγκη και επιδεικνύοντας κοινωνική αλληλεγγύη.

2ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ : ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΗΘΟΣ**Θ.Π₁ Ανθρωποκεντρικό εκπαιδευτικό σύστημα**

- Εμφύσηση κοινωνικών αξιών, ηθικών αρχών και ανθρωπιστικών ιδεωδών
 - Ανάπτυξη κριτικής σκέψης του μαθητή, μέσω ενός μαθητοκεντρικού μαθήματος που στηρίζεται στο διάλογο και προωθεί την πολυφωνία και την ανεκτικότητα απέναντι στο διαφορετικό.
 - Έμφαση σε μαθήματα γενικής παιδείας, όπως η Αγωγή του Πολίτη, Δίκαιο, Κοινωνικές και Πολιτικές Επιστήμες για την διαμόρφωση ώριμης κοινωνικοπολιτικής άποψης και αναδιαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων
 - Ανάδειξη δημοκρατικού τρόπου ζωής μέσω όλων των μαθημάτων (π.χ. θετικές επιστήμες- κατάρριψη του σκοταδισμού)
 - Αναδιαμόρφωση σχολικών εγχειριδίων
- ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΤΟ Α΄ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΜΑΣ:
- *Ανθρωπιστική Παιδεία* σελ. 16-17
 - *Σχολείο- Εθελοντισμός* σελ.37-38
 - *Σχολείο- Δημοκρατία* σελ.149

Θ.Π₂ Ενδοσχολικές και εξωσχολικές δραστηριότητες για καλλιέργεια δημοκρατικού ήθους

- Ορθή λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων ⇒ μύηση στις δημοκρατικές διαδικασίες και εξοικείωση με αντιπροσωπευτικό σύστημα
- Έναρξη εθελοντικών δράσεων στο σχολείο: ευαισθητοποίηση για τοπικά θέματα(οικολογία, παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε ευπαθείς ομάδες)
- Συνεργασία με τους Δήμους και Μ.Κ.Ο για ενημέρωση, κινητοποίηση των νέων
- Διοργάνωση εκδηλώσεων για προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ημερίδων με καλεσμένους ανθρώπους του πνεύματος και της πολιτικής ζωής για διαμόρφωση δημοκρατικού φρονήματος
- Χρήση οπτικοακουστικού υλικού για προβολή ντοκιμαντέρ, ταινιών, εικαστικών έργων, προκειμένου να ενημερωθεί ο νέος για τα φλέγοντα κοινωνικοπολιτικά ζητήματα (εθνικά και παγκόσμια) και να λάβει δράση για τη βελτίωση της εξωτερικής πραγματικότητας
- Προσομοίωση των δημοκρατικών αρχών με τη συμμετοχή των σχολείων στη Βουλή των Ελλήνων (Βουλή των Εφήβων)
- Διοργάνωση ρητορικών αγώνων για υιοθέτηση ανεκτικής στάσης απέναντι στο διαφορετικό

➤ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΤΟ Α΄ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΜΑΣ:

- Ανθρώπινα δικαιώματα σελ.75
- Φιλειρηνισμός σελ. 126
- Ανεκτικότητα σελ. 130
- Οικολογία σελ. 168
- Κοινωνικοποίηση σελ. 47-49

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: Ανακεφαλαιωτικός